

VARHAISKASVATUS

Ohjeita huoltajille lapsen sairastuessa

Varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa lapsi altistuu monelle uudelle taudille ja on hyvä varautua siihen, että sairaspäiviä voi kerääntyä paljon. Sairaana lapsen paikka on aina kotona ja tarttuvaa tautia sairastava lapsi voi palata hoitoon vasta kun on terve. Lapsi on terve silloin, kun hän jaksaa leikkiä ja pystyy osallistumaan varhaiskasvatuksen toimintaan kuten ulkoiluun, tarvitsematta erityishuomiota. Jos lapsi palaa hoitoon puolikuntoisena hän altistuu helpommin muille taudeille ja kierre jatkuu, lisäksi hän voi tartuttaa muut lapset. Sairas lapsi tarvitsee myös aina erityistä hoivaa ja hoitoa, jota omat vanhemmat voivat parhaiten tarjota.

Työssä käyvällä vanhemmalla on oikeus jäädä pois työstä varhaiskasvatusikäisen lapsen äkillisen sairauden hoidon järjestämisen tai hoidon vuoksi enintään neljäksi päiväksi. Vapaata voi käyttää vain toinen vanhempi kerrallaan ja myös ns. etävanhempi voi saada tilapäistä hoitovapaata. Työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa vapaalta palkkaa, ellei toisin ole sovittu työehtosopimuksessa tai muulla tavoin. Lastenneuvolan terveydenhoitaja tai hoitava lääkäri voi kirjoittaa todistuksen tilapäisestä hoitolomasta työpaikkaa varten. Joskus sairaus vaatii vielä pidempääkin poissaoloa kuin neljä päivää. Jos olet epävarma, milloin lapsi voi palata hoitoon, voit kysyä ohjeita neuvolasta tai keskustella asiasta varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Lähtökohtana on kuitenkin aina se, että varhaiskasvatuspalveluihin osallistuva lapsi on terve ja kykenevä osallistumaan normaaliin varhaiskasvatustoimintaan.

Mikäli lapsi sairastuu hoitopäivän aikana, henkilökunta on yhteydessä vanhempiin ja sovitaan sairastuneen lapsen hoidon järjestämisestä. Huolehdiathan, että hoitopaikalla on aina ajan tasalla olevat puhelinnumerot, joista vanhemmat tavoittaa.

Joidenkin sairauksien kohdalla riittävän pitkä eristäminen on välttämätöntä epidemian estämiseksi. Alla olevat ohjeet on laadittu ennen kaikkea ajatellen tautien tartuttavuutta. Ohjeissa ei siis oteta kantaa siihen, kauanko lapsen on oltava poissa varhaiskasvatuksesta tai esiopetuksesta toipuakseen itse taudista, vaan tämä asia on harkittava aina tapauskohtaisesti. Lapsen voinnin on kuitenkin oltava lähtökohtaisesti sellainen, että hän voi osallistua normaaliin varhaiskasvatustoimintaan. Antibioottihoito ei merkitse, että lapsen pitäisi olla automaattisesti poissa varhaiskasvatuksesta.

KUUME

Lasta ei viedä varhaiskasvatukseen, jos alle 1-vuotiaalla on kuumetta yli 38 °C tai vanhemmalla lapsella yli 37,5 °C. Toipuminen katsotaan tapahtuneen, kun kuumeeton aika on yli 1 vrk. Silloin lapsi voi palata varhaiskasvatukseen, mikäli muita oireita ei ole ja hän voi leikkiä ja osallistua toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

YSKÄ, NUHA, FLUNSSA

Flunssavirukset ovat erittäin tarttuvia ja ne tarttuvat herkimmin juuri ennen sairauden puhkeamista ja ensimmäisinä päivinä sairastumisen jälkeen. Siksi yskä-nuhaoireiden vuoksi ei tarvitse eristää lasta. Lapsi voi olla varhaiskasvatuksessa, jos lämpö on normaali ja hän voi leikkiä ja osallistua toimintaan ilman erityishuomiota.

RIPULI JA OKSENTELU

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen oltuaan n. kahden vuorokauden ajan oireeton. Voimakasoireisen vatsatautiepidemian aikana (esim. norovirus) tautia sairastavan perheen oireettomatkin lapset pidetään kotihoidossa. Varhaiskasvatukseen palattua on kiinnitettävä erityistä huomiota käsihygieniaan. Harvinaisten taudinaiheuttajien (Salmonella typhi, EHEC, Shigella) kohdalla eristys- ja seulontaohjeet kysytään terveydenhuollosta.

VESIROKKO

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen, kunnes ruvet ovat kuivuneet (yleensä 5–6 vrk ihottuman alusta).

ENTERO-, VAUVA- JA PARVOROKKO

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen yleistilan salliessa. Parvorokon aiheuttaman parvorokko ihottuman puhjetessa tartuttavuus on jo ohi.

HINKUYSKÄ

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen 5 vuorokauden kuluttua antibioottilääkityksen aloittamisesta. Jos tauti on diagnoosivaiheessa kestänyt yli 21 vrk, eristämistä ei tarvita.

NIELUTULEHDUS, ANGIINA JA TULIROKKO

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen 24 tunnin kuluttua lääkehoidon aloituksesta, jos yleistila sallii.

MÄRKÄRUPI

Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen 24 tunnin kuluttua suun kautta annettavan ja 48 tunnin kuluttua paikallisesti annosteltavan antibioottilääkityksen aloituksesta.

ONTELOSYYLÄT ("MOLLUSKAT")

Ei eristystarvetta.

SILMÄN SIDEKALVON TULEHDUS

Ei eristystarvetta. Varhaiskasvatukseen osallistuminen määräytyy oireiden voimakkuuden ja (bakteeri)tulehduksen mukaan.

TÄIT

Ei eristystarvetta, jos lääkehoito toteutetaan asianmukaisesti. Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen heti seuraavana päivänä, kun ensimmäinen käsittely täiden tuhoamiseen tarkoitetulla shampoolla on tehty. Perheessä hoito tehdään niille, joilla tartunta todetaan. Jos tartunnan saaneita on perheessä useita, hoito tehdään heille samanaikaisesti ja mieluiten vielä saman päivän aikana. Ilmoita varhaiskasvatukseen, jos perheessasi löytyy täitä, koska leviämisen kannalta on tärkeää, että kaikki tarkistavat lastensa hiukset samanaikaisesti ja tarvittaessa suorittavat hoidon välittömästi. Kun ryhmässä kolmella tai useammalla todetaan tartunta, harkitaan koko ryhmän hoitamista.

KIHOMADOT

Ei eristystarvetta, jos lääkehoito toteutetaan asianmukaisesti. Kihomato tartunta saadaan suun kautta munien välityksellä. Kihomatotartunnan ehkäisyssä ja hoidossa on tärkeää tehostaa käsi- ja WC-hygieniaa, pitää lapsen kynnet lyhyinä sekä välttää nukkumista kihomatotartunnan saaneen kanssa samoissa lakanoissa. Kihomato hoidetaan lääkevalmisteella, myös oireettomat perheen jäsenet hoidetaan samanaikaisesti. Lapsen voi viedä hoitoon heti seuraavana päivänä, kun ensimmäinen lääkehoito on annettu. Ilmoita varhaiskasvatuksen toimipaikkaan, jos perheessäsi löytyy kihomatoja, jotta niiden leviäminen pystytään ehkäisemään.

SYYYHY

Eristys on aiheellinen, kunnes hoidon päättymisestä on kestänyt 24 h. Kun lapsella todetaan syyhy, on koko lapsiryhmän hoitoa harkittava. Syyhy on syyhypunkin aiheuttama ihosairaus. Syyhy tarttuu läheisen fyysisen kontaktin välityksellä, esimerkiksi lasten leikkiessä keskenään, mutta ei kättelemällä. Sen voi saada myös huonekaluista, vaatteista ja vuodevaatteista. Syyhy hoidetaan lääkevalmisteella, myös oireettomat perheen jäsenet hoidetaan samanaikaisesti. Lapsi voi osallistua varhaiskasvatukseen vasta 24 tuntia hoidon päättymisestä.

MRSA-KANTAJUUS

Ei aiheuta erityistoimenpiteitä lukuun ottamatta erityisen hyvän käsihygienian toteuttamista.

(PARA)INLUENSSA JA MYKOPLASMA

Ei eristystarvetta. Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen yleistilan salliessa.

TAPATURMAT

Jos lapselle sattuu varhaiskasvatuksessa tapaturma, vanhempiin yritetään saada heti yhteys. Vakavan tapaturman sattuessa lapsi joudutaan ehkä toimittamaan sairaalahoitoon ennen kuin vanhempiin saadaan yhteys, jolloin mahdollisuuksien mukaan hoitopaikasta lähtee aikuinen lapsen mukaan. Varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset on vakuutettu tapaturman varalta.

LÄÄKKEET

Lapsen lääkehoidosta vastaa lasta hoitava lääkäri ja lapsen lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti kotona.

Varhaiskasvatuksessa annostellaan ja annetaan lääkärin määräämät lääkkeet, jotka on määrätty jatkuvaan tai tilapäiseen käyttöön ja ne joudutaan antamaan lapsen hoitopäivän aikana. Huoltajan tulee ilmoittaa hoitavalle lääkärille, että lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen/esiopetukseen ja lääkitys tulisi ensisijaisesti suunnitella siten, että varhaiskasvatus-/esiopetuspäivän aikana ei lääkettä tarvitse lapselle antaa. Huoltajan tulee tiedottaa tästä lääkityksen määräävää lääkäriä.

Jos lapselle kuitenkin joudutaan antamaan lääkettä hoitopäivän aikana, huoltajat toimittavat lääkkeet hoitoon annosteluohjeineen alkuperäispakkauksessa. Annosteluohje voi olla potilasohje tai alkuperäispakkauksessa oleva annosteluohje.

Lääkkeissä on AINA oltava lapsen nimi, lääkkeen nimi ja annosteluohje päivämäärineen. Silmä- ja korvatippapullot joudutaan kuljettamaan edestakaisin kodin ja varhaiskasvatuspaikan välillä.

Allergiasilmätipat on suositeltavaa ottaa kerta-annospipetteinä.

Käsikauppatavarana apteekista saatavia tuotteita ei pääsääntöisesti varhaiskasvatuksessa voida antaa lapselle. Poikkeustapauksissa ja henkilöstön suostumuksella voi tuoda lapsen hoitoa varten ehdottoman välttämättömät käsikauppalääkkeet, mikäli tuotteen sopivuus on kotona testattu lapselle. Näitä voivat olla esim. perus- ja kortisonivoiteet, hajusteeton aurinkorasva.